

WCAG-ohjeiston ymmärtäminen

WCAG-ohjeistuksen sisältö

WCAG ohjeistukset jakautuvat useisiin tasoihin, joilla saavutettavuuden toteutumiseksi tehtävät ratkaisut määritetään. Itse ohjeisto jakautuu **periaatteisiin**, joiden toteutumiseksi on annettu **ohjeet**. Jokaiselle ohjeelle on laadittu **onnistumiskriteerit**, joiden noudattamiselle on laadittu kolmiportainen luokittelu.

Lisäksi WCAG-työryhmä on vahvistanut joukon **tekniikoita** jokaiselle ohjeelle ja onnistumiskriteerille. Tekniikat on jaettu riittäviin ja neuvoa-antaviin.

Periaatteet – WCAG ohjeistuksen ylimmällä tasolla ovat periaatteet, joiden noudattamisella pyritään takaamaan verkkosisällön saavutettavuus. Näitä periaatteita ovat:

- havaittavuus
- hallittavuus
- ymmärrettävyys
- toimintavarmuus.

Useissa muissa dokumenteissa toimintavarmuus on käännetty suomenkielisiin oheisiin termiksi ”Lujatekoisuus”. Tämä on suora käänнос englanninkielen sanasta ”Robust”. Kirjassa käytetään kuitenkin termiä toimintavarmuus, sillä se kuvastaa paremmin periaatteen tarkoitusta – tehdä toteutus teknisesti siten, että se toimii mahdollisimman varmasti kaikilla nykyisillä ja mahdollisilla uusilla tekniikoilla.

Ohjeet – Periaatteiden tavoitteiden toteutumiseksi on laadittu ohjeet, jotka tarjoavat sisällöntuottajille puitteet ja tavoitteet sisällölle. Ohjeet eivät ole mitattavissa olevia yksittäisiä arvoja.

Onnistumiskriteerit – Periaatteita toteuttaville ohjeille on laadittu mitattavissa olevia, testattavia onnistumiskriteereitä. Onnistumiskriteereitä voidaan käyttää toteutuksen arvioinnissa ja tavoitteiden tarkassa asetannassa. Onnistumiskriteerit on jaettu kolmeen tasoon niiden vaativuuden mukaan. Tasot ovat A, AA ja AAA, joista AAA on kaikkein korkein.

Tekniikat – Tekniikat, joilla ohjeiden onnistumiskriteereitä mitataan jakautuvat kahteen kategoriaan; *riittäviin* ja *neuvoa-antaviin*.

- *Riittävät tekniikat* ovat sellaisia, jotka täyttävät annetun ohjeen ja sille määritettyjen onnistumiskriteerien toteutumisen.
- *Neuvoa-antavat tekniikat* ylittävät yksittäisten onnistumiskriteerien vaatimukset ja tarjoavat mahdollisuuden noudattaa ohjeita minimitasoa paremmin.

Ohjeiston sisältö tiivistettynä

W3.org -sivustolla WCAG 2.1 -standardin määrittämisessä on kuvattu suositusten sisältö tiivistetysti seuraavasti neljään periaatteeseen ja ohjeisiin niiden toteuttamiseksi. (<https://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/wcag/glance/>).

Havaittava

- Tarjoa tekstimuotoinen vaihtoehto ei-tekstuaaliselle sisällölle.
- Tarjoa tekstitys tai muu vaihtoehtoinen esitys multimedia sisällölle.
- Luo sisältöä, joka voidaan esittää vaihtoehtoisin tavoin mukaan lukien avustavat tekniikat ilman, että sisällön merkitys katoaa.
- Tee sisällöstä sellaista, että käyttäjien on helppo nähdä ja kuulla se.

Hallittava

- Tee kaikesta toiminnallisuudesta sellaista, että se on käytettävissä näppäimistön avulla.
- Anna käyttäjille riittävästi aikaa lukea ja käyttää sisältöä.
- Älä käytä sisältöä, joka aiheuttaa kohtauksia tai fyysisiä reaktioita.
- Auta käyttäjiä löytämään sisältö ja navigoimaan (liikkumaan) siinä.
- Helpota syötteen antamista ilman näppäimistön käyttöä.

Ymmärrettävä

- Tee tekstistä luettavaa ja ymmärrettävää.
- Esitä sisältö ja mahdollista sen käyttäminen ennustettavalla tavalla.
- Avusta käyttäjiä välttämään ja korjaamaan virhetilanteet.

Toimintavarma

- Maksimoi yhteensopivuus nykyisten ja tulevaisuuden tekniikoiden ja työkalujen kanssa.